

ГЕОГРАФІЧНІ ДІАЛОГИ НА ПЕРЕХРЕСТІ ПРАКТИКИ І ТЕОРІЇ

**Збірник матеріалів I Регіональної науково-практичної конференції
18 червня 2021 року**

Івано-Франківськ

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Консультативна рада з питань сприяння розвитку системи загальної середньої
освіти та вдосконаленню освітнього процесу
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

Географічні діалоги на перехресті практики і теорії

**Збірник матеріалів I Регіональної науково-практичної
конференції**

18 червня 2021 року

Івано-Франківськ – 2021

УДК 910.001:528.0(477)

ББК 26.8 (4 Укр)

Г 21

Г 21 Географічні діалоги на перехресті практики і теорії: збірник матеріалів I Регіональної науково-практичної конференції (18 червня 2021 р.). – Івано-Франківськ: ПРІНТ-ДІАС, 2021. – 105 с.

ISBN 978-617-7077-31-8

Рекомендовано до друку вченою радою факультету природничих наук
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
(протокол № 11 від «30» червня 2021 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шарин Сергій Володимирович – проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», доктор фізико-математичних наук, доцент;

Случик Віктор Миколайович – декан факультету природничих наук, кандидат біологічних наук, доцент;

Цюняк Оксана Петрівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки початкової освіти, член консультативної ради з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти та вдосконаленню освітнього процесу;

Атаманюк Ярослава Дмитрівна – завідувач кафедри географії та природознавства, кандидат географічних наук, доцент, *голова редакційної колегії*;

Червінська Інна Богданівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти, завідувач творчої навчально-наукової лабораторії «Гірська школа Українських Карпат»;

Гілецький Йосип Романович – доцент кафедри географії та природознавства, кандидат педагогічних наук, доцент;

Сливка Роман Радославович – доцент кафедри географії та природознавства, кандидат географічних наук, доцент;

Белова Наталія Володимирівна – доцент кафедри географії та природознавства, кандидат географічних наук, заступник декана факультету природничих наук з наукової роботи, *відповідальний секретар*.

Адреса редакційної колегії: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», кафедра географії та природознавства, вул. Галицька, 201, м. Івано-Франківськ, 76008. E-mail: conference.kgp@gmail.com. Сайт кафедри: <https://kgip.pnu.edu.ua>.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей. Текст подано в авторській редакції.

У збірнику наукових праць розглядаються теоретичні та прикладні проблеми сучасної географії, подаються результати географічних досліджень, проведених у різних регіонах України.

Представляє інтерес для наукових співробітників, викладачів, педагогів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться географією.

ISBN 978-617-7077-31-8

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2021
© Автори матеріалів

Коломия В.І.

Сучасні підходи в підготовці до ЗНО з географії.....77

Котик Л.І.

Тед-виступ як можливість розвитку м'яких навичок студентів спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія)80

Малинка Л.А.

Географія – то життя.....83

Ровенчак І.І., Котик Л.І.

До проблеми вивчення географії культури і географії освіти України у середній
школі.....86

Стебеляк В.В.

Скрайбінг – метод творчої візуалізації навчального матеріалу.....89

Червінська І.Б., Червінський А.І.

Професійна мобільність учителя географії в контексті вимог нової української
школи.....93

Чобан Р.Д.

Реалізація краєзнавчого підходу у шкільному курсі географії.....99

Юрчук І.М.

Літературна географія: географічні топоси у біографії Василя
Стефаніка.....102

3. Шульгіна О.В. *Можливості та проблеми використання комп'ютерних технологій у викладанні географії.*//*Краєзнавство. Географія. Туризм.* - 2004. - № 25-28. - С. 67-70. 48 ІЗ ДОСВІДУ ВПР

Котик Л.І.

kotykluba@gmail.com

*Асистент кафедри економічної і соціальної географії
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів*

ТЕД-ВИСТУП ЯК МОЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ М'ЯКИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014.07 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ)

Мінливість і швидкоплинність сучасного світу зумовлює перегляд як знаннєвої так і компетентнісної складової освітнього процесу у вищій школі. Особливий наголос здійснюється на розвиток м'яких навичок студентів, з-поміж яких виділяють самопрезентацію, лідерські навички, самоорганізацію і самомотивацію, емоційний інтелект, поведінковий патерн тощо. Для студентів спеціальності 014.07 Середня освіта (географія) розвиток м'яких навичок важливий із врахуванням їхньої майбутньої професійної спрямованості — діяльність у нових реаліях функціонування середньої школи, які передбачають трансформацію вчителя-предметника в тьютора, коуча, освітнього менеджера, інноватора освітнього процесу тощо.

Можливістю розвитку м'яких навичок студентів є впровадження в освітній процес нових форм і методів реалізації власних ідей, бачень на задану (освітню, наукову та ін.) тематику, застосування інформаційних технологій [1, 2], впровадження модерних психологічних прийомів мотивування до навчання. Креативним методом, який набуває популярності у світі в контексті пошуку односторонців і презентації

інноваційних ідей, а в процесі підготовки спеціалістів середньої освіти може слугувати засобом розвитку самопрезентаційних і лідерських навичок є TED-виступ.

Концептуальні засади побудови і змістовного наповнення TED-виступів беруть початок з однойменних TED-конференцій (англ. *Technology Entertainment Design*; Технології, Розваги, Проекти), які започатковані 1984 р. (США) і проходять у руслі висвітлення «ідей вартих поширенню» [4]. Конференції відомі своїми неординарними лекціями з різноманітної тематики (*TED Talks*), що спочатку зосереджувалися на технологіях, розвагах і дизайні, а з часом охопили широку тематику викликів від розв'язання яких залежить майбутнє людства — проблеми з сфери природничих і гуманітарних наук, мистецтва, освіти, культури, економічної діяльності, глобалізації тощо. Наприклад, загальна тема виступів 2009 р. — «Сутність небачених речей», 2010 р. — «Що світ потребує зараз», 2021р. — «Оптимістичні кейси» тощо.

Виступи у форматі *TED* – це короткі (максимум до 18хв., переважно — 5-7 хв), ретельно підготовлені доповіді. Головний посыл виступу — цікаво, неординарно репрезентувати свою думку (а не читати її з аркушу паперу!) і привабити якомога більше людей з метою її поширення й підтримки. Коли цього потребує тематика доповіді, під час виступу можна зіграти на музичних інструментах, заспівати, станцювати, презентувати перформанс, звукову чи відеоінсталяцію якщо це допоможе донести ідею виступу до слухачів, розкрити її зміст. Доповідач готуючи TED-виступ отримує навички таймменеджменту, працює над самопрезентацією, розвиває лідерські навички, емпатію, отримує досвід публічного виступу тощо.

У рамках підготовки бакалавра з середньої освіти (географія) TED-виступом завершується семінарсько-практична частина курсу «Геокультура і геоосвіта України» [3]. Загальна тематика TED-виступу означена як «Виклики геокультури і геоосвіти України». Вона окреслена, але не обмежена, традиційними та модерними дослідженнями з проблематики географії культури і географії освіти України, сучасними глобальними викликами геокультури та геоосвіти та їхньою інтерпретацією й модифікацією в українському просторі. Тематику виступів формулюють та пропонують студенти індивідуально, відштовхуючись від загальних

тем курсу, які розкривають геопросторові особливості поширення культури і освіти (теми TED-виступів: «Візантійська культура», «Нова українська школа», «Культура скіфів» і т.д.), особливості етногеографічного, релігійного та інтегрального геокультурного районування території України («Збереження культури бойків», «Наддніпрянина: культурний феномен України» та ін.), модерної трансформації освітнього, релігійного, культурного простору держави («Локальна територія і її культура», «Географія культури України», «Географічні знання сучасних українців», «Підготовка учнів до вступу на середню освіту», «Освітні можливості українських студентів», «Gap year: чи потрібен він українським студентам» та ін.) тощо.

Вимоги до TED-виступу у рамках курсу «Геокультура і геоосвіта України»:

- тема у межах загальної тематики навчального курсу «Виклики геокультури і геоосвіти України»;

- наявність особистої ідеї, думки;

- креативність (ораторське мистецтво, навички взаємодії з аудиторією, емпатія; слухач має бути зацікавлений до останньої хвилини виступу, а не втратити інтерес на 2-3 хвилині! Зачитування тексту не допускається);

- наявність супроводу (презентація в PowerPoint, відео-, аудіосупровід тощо) схвалюється, але регламентується темою виступу. Головна увага на виступ і доповідача, а не на супровід (це особливість TED-виступу!);

- детальна продуманість і синхронізація виступу і супроводу (до TED-виступів готуються за кілька місяців, імпровізація, яка на перший погляд у них присутня — це результат детальної роботи над кожним етапом виступу);

- тривалість до 5-7 хв.

Застосування методу TED-виступу в навчальному процесі підготовки фахівців з середньої освіти (географія) посилює знаннєвий компонент освітнього процесу, формує м'які навички студентів, розкриває їхній творчий і креативний потенціал, ініціює інноваційні ідеї, які мають змогу перерости в освітні та наукові стартапи, а з часом й освітньо-наукові кластери.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Котик Л. І. До проблеми нових засобів навчання географії у вищій школі // *Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі: матер. міжнар. наук.-практ. конф. Полтава: Астроя. С. 230-232.*

2. Мамчур О., Ванда І., Котик Л. Суспільно-географічні дисципліни: завдання у контексті реформ вищої освіти // *Українська географія: сучасні виклики. К.: Прінт-Сервіс, 2016. Т. 1. С. 172-176.*

3. Ровенчак І., Котик Л. *Геокультура і геоосвіта України: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 164 с.*

4. TED [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.ted.com>.

Малинка Л.А.

Викладач вищої категорії

*Хотинський коледж Подільського державного
аграрно-технічного університету*

м. Хотин

ГЕОГРАФІЯ – ТО ЖИТТЯ...

Скільки існує світ, стільки педагоги займаються питанням виховання підростаючого покоління, шукають нові методи викладання для пожвавлення аудиторії, мислення, вміння висловлюватися, відстоювати власну точку зору.

Сучасна освітня філософія, орієнтована на особистість, вимагає від учителя запровадження педагогічних технологій, які включають учнів в активну діяльність, стимулюють уяву, викликають зацікавленість і позитивне ставлення до дисципліни і навчання загалом.

Важливим є перший урок, на якому варто спрямувати таланти студентів у русло географії і показати всю (максимальну) значимість дисципліни в полі обраної професії. Відтак довести, що фахівець є конкурентоспроможним лише за умов елементарної (мінімальної) орієнтації у просторі, цілісного сприйняття дійсності; наявності знань про розміщення підприємств агробізнесу, властивості

Наукове видання

ГЕОГРАФІЧНІ ДІАЛОГИ НА ПЕРЕХРЕСТІ ПРАКТИКИ І ТЕОРІЇ

збірник матеріалів І Регіональної науково-практичної конференції
(18 червня 2021 р., Івано-Франківськ)

Збережено авторський стиль та орфографію

Технічний редактор: **Я.Д. Атаманюк**

Комп'ютерний дизайн: **Н.В. Бєлова**

Підписано до друку 15.09.2021 р.
Формат 60×90/16. Ум. друк. арк. 26,0. Зам № 21-68. Тираж 80 пр.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк ризографічний. Ціна договірна

Друк ПРИНТ-ДІАС
76014, м. Івано-Франківськ, вул. Побутова, 66А.
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 1734-с від 08.07.2012 р.